

Hír-telen

Hírlevél az alkotóművészetek szerelmeseinek

2007. II. évfolyam 4. szám

Bucsányi Endre Téren időn túl utoljára c. festménye

A Lázadó dalnok c. antológia szerencsi bemutatója

A Hegyaljai Alkotók Társulása és a Magyar Alkotók Internetes Társulása közösen kiadott *Lázadó dalnok* című antológiájának első bemutatójára Szerencsen, a Rákóczi várban került sor 2007. november 15-én.

A rendezvényt Dr. Gaál Ernő, a HAT elnöke nyitotta meg 15 órakor, köszöntve a szép számban jelen lévő közönséget, majd Szabó Sándor, a MAIT elnöke köszöntötte Mohácsi Józsefné Zsókát és Z. Farkas Erzsébetet névnapjuk alkalmából.

Domahidi Klára szaval

A délután irodalmi műsorral folytatódott, az antológia alkotásaiból halhattunk verseket és prózákat, valamint Dr. Vida János dalai színesítették az előadást. Előadók voltak: Bari Gábor, Domahidi Klára, Dr. Gaál Ernő, Leskó Imre, Mohácsy Donáth Csaba, Szabó Zsolt és Dr. Vida János.

A bemutató után Vengrinyák János mutatta be *Sorsélelte gondolataim* című új verses kötetét.

Ezután Leskó Imre, a MAIT alelnöke felolvasta Tamás István, Pro Urbe díjas író előszavát az antológiához, majd Szabó Zsolt röviden jellemezte a könyvet a szerkesztő szemével.

A kötetek kiosztása után szépen fogyott a pogácsa és az üdítő, amely mellett az alkotók elégedetten nyugtázták, hogy a két egyesület ezen összefogása igen sikeresen zárult: a szép könyv és a rendezvény elnyerte a jelenlévők elismerését.

A Lázadó dalnok c. antológia tiszalúci bemutatója

2007. december 1-én 16 órakor lett bemutatva Tiszalúcon a Magyar Alkotók Internetes Társulása és a Hegyaljai Alkotók Társulása közös kiadványa, a *Lázadó dalnok* című antológia.

A könyvbemutató képzőművészeti kiállítással kezdődött a Petőfi Sándor Művelődési Ház galériáján. A művészeket Dr. Gaál Ernő, a HAT elnöke mutatta be. Barna András festményei, Bor István Iván grafikái, Domahidi Klára fotói és Szabó Sándor fotói osztatlan sikert arattak a műértő közönség soraiban.

Az irodalmi műsort Batári Csaba, a Művelődési Ház vezetője nyitotta meg, majd a Kaméleon Musical Gyermekszínpad igen tehetséges szereplői (Bácsalmási Gréta, Budai Csilla, Ducsay Dániel, Görcsös Szabolcs, Lőkös Noémi, Kiss Zsuzsanna, Pedruk Alexandra, Szabó Milán és Turóczy Eszter) olvasták fel az alkotók verseit és prózáit, a három „felvonás” között musical részletekkel színesítették az előadást.

Az est végén Szabó Zsolt, szerkesztő bemutatta az antológiát: a kötetben 72 alkotó grafikái, festményei, fotói, prózái és versei olvashatóak, illetve tekinthetők meg 327 oldalon. Szabó Sándor, a MAIT elnöke bezárva a rendezvényt, Díszoklevéllel köszönte meg a Gyermekszínpad nívós műsorát, majd tiszteletpéldányt adott át Ducsay Tiborné

Dr. Gaál Ernő és Barna András

Erzsébetnek, a KMGY vezetőjének és Batári Csabának, a Művelődési Ház vezetőjének.

A kötet megjelenését támogatták, ezért kiemelt köszönet érte:

Szerencs Város Önkormányzata és Tiszalúc Nagyközség Önkormányzata.

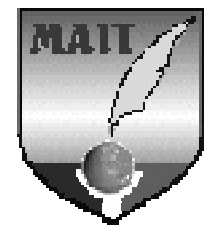
Szerencs

HAT

Tiszalúc

MAIT

Közös éneklés

Irodalmi est a Nyugdíjasok Házában

Március 2-án 14 órakor irodalmi délutánnal vitt egy kis vidámságot a Nyugdíjasok Házába Hejőcsabán Hevesi János, Mohácsi Józsefné Zsóka, Mohácsy Donáth Csaba, P. Vargáné Mohácsi Kinga, Dr. Vida János és a „Meggzóáló Kezek”. A színvonalas, szép műsor után megtekinthettük Mohácsi Józsefné Zsóka és P. Vargáné Mohácsi Kinga festmény-grafika és Mohácsy Donáth Csaba fotókiállítását is.

Irodalmi műsorról a „Bölcs bagolyban”

2007. október 11-én a MAIT Közhasznú Egyesület 14 órától irodalmi műsort adott a szikszói „Bölcs bagoly” Városi Könyvtárban.

Szabó Sándor, elnök bemutatta az egyesület eddigi munkáját, valamint a megjelent alkotókat.

A műsorban az egyesület alkotóinak válogatott versei és prózái hangoztak el, valamint Dr. Vida János két dallal színesítette az előadást.

Közreműködtek: Bari Gábor, Domahidi Klára, Leskó Imre, Lukácsné Emma, Majoros Zsuzsanna, Mohácsi Józsefné Zsóka, Mohácsy Donáth Csaba, Szabó Zsolt, Vargáné Mohácsi Kinga és Dr. Vida János.

Leskó Imre szaval

A kiállítás megnyitója

Tiszalúc képekben

A Kulturális Örökség Napjai c. rendezvénysorozat keretében, 2007. szeptember 15-én, Tiszalúcon, a Petőfi Sándor Művelődési Ház galériájában egy hétig volt megtekinthető Domahidi Klára és Szabó Sándor Tiszalúc képekben c. fotókiállítása.

A rendezvénysorozat részeként tiszalúci kulturális sétán vettünk részt, amely 9 óra 30-kor indult a Művelődési Ház előtt, ahol mazsorett bemutató fogadta a séta résztvevőit. A következő helyszíneket tekintettük meg: Katolikus templom, Tájház, Református templom, Rendezvények Háza, Művelődési Ház. Láthattuk a Nefejejs asszonykórus műsorát, a paraszti kultúra eszközeit, hallhatunk egy nagyszerű orgonazenét, valamint

musicalrészleteket a Kaméleon Musical Gyermekszínpad előadásában. A séta végén megtekinthettük a népművészeti (hímző- és gyöngyészerek) és a fotókiállítást.

A tartalmas programban kissé elfáradva, de élményekkel gazdagodva nyugtázhattuk, hogy a rendezvény sikeres volt és elérte a célját.

Koszorúzás az 56-os emlékműnél

Az 1956-os forradalomra emlékezve 2007. október 23-án Tiszalúcon a Református templomban ökumenikus istentisztelet után a MAIT nevében Domahidi Klára, K. Fekete István és Szabó Sándor, az egyesület elnöke megkoszorúzta az 56-os emlékművet.

Szabó Sándor

Festőművészek, ha találkoznak..

Móra László neves szolnoki festőművész és még nevesebb cukrász a Marcipán Cukrászda felett található galériájában Simon M. Veronika Munkácsy emlékérmes festőművészt látta vendégül, rendezett neki tárlatot. A festőművésznő most érkezett haza Kölnből, ahol kiállítása nyílt, és Mindszenty festményt adott át a Mindszenty Magyarháznak, de már hétvégén tovább utazik Szlovákiába, ahol szombaton a Szent Imre Borrend díszvendége lesz, majd Szécsénykovácsiban, Krúdy Gyula dédszüleinek lakhelyén Krúdy Gyula portrét ad át a Budapesti Krúdy Körrel együtt.

Dicséret illeti azt a, több mint 50 fős vendégsereget, akik, bár nehéz volt ott hagyni a gyönyörűsége cukrászdát, hiszen át kellett menni rajta, ha a tárlatot meg akarják nézni, de nehéz volt ott hagyni Móra László ott kiállított szép festményeit is, mégis mindenki sikeresen túljutott ezen az akadályokon.

Simon M. Veronika neves szolnoki és budapesti művészvendégeket hívott meg, akik rövid verses, zenés műsort adtak, majd Dr. Írás Mátyás főorvos úr szép gondolataival zárult a hivatalos megnyitó. A műsorban Körmendi Judit, Stancsics Erzsébet, Enyedi Béla, Szántai Sándor és Újfalu Tóth Endre szerepelt.

Simon M. Veronika a 14 sorozatából 3-at, kötet címlap illusztrációkat, meditatív és fekete vászonra festett, úgynevezett ellenfényű képeket hozott erre a tárlatra, amelyet a bőséges állófogadás közben megcsodálhatott a nagyérdemű!

Enyedi Béla Dipl. Eng.

A templom csendjében

A Magyar Alkotók Internetes Társulása és a Hegyaljai Alkotók Társulása 2007. augusztus 15-től 19-ig Tarcalon tartotta harmadik Alkotótáborát.

A tábor egyik egyedülálló eseménye a résztvevők nyilvános irodalmi műsora és képzőművészeti kiállítása. A Művelődési Ház más irányú rendezvénye miatt a Reformárus Gyülekezet teremtette meg bemutatkozásunk feltételeit, ezért az irodalmi műsorra a templomban került sor, a képzőművészeti kiállítást a Gyülekezeti Házban rendeztük meg.

Az Irodalmi műsor fénypontja Rambács Istvanné: *A templom csendjében* című könyvének bemutatója volt! E mellett az alkotás mellett elidőzni érdemes!

Az alkotóról a könyvben bemutatót írt Király László nyugdíjas lelkipásztor, aki évtizedekig látta el Tarcalon hivatását és egy irodalmi méltatással indítja útjára a könyvet, hogy aki a kezébe veszi kedvet kapjon lapozgatásához, elolvasásához.

Az alkotó szegény sorsú nagycsalád gyermekeként indult az élet rögös útján. Taníttatására nem volt fedezet, ezért munkáslány lett, Tarcalon kötött ki a múlt század ötvenes éveiben és azóta is itt él, immár özvegyen, mint nyugdíjas, de férjzett leánya és unokái bearanyozzák életét. Mint mondja, mindég szeretett olvasni, írásra is hajlama volt, csak épp ideje nem, amíg nyugdíjas nem lett. Él-hal a közösségért, mély vallásossága, segítőkészsége teljessé teszi életét.

Verseit megismerve, felajánlottam, kapcsolódjon be a MAIT munkájába. Ott sok bátorítást és tanácsot kap. Írásaiból tükröződik a hazaszeretet, szülőfaluja iránti tisztelet. Cserépfalu sem feledkezett meg róla. A zempléni tájat második szülőföldjeként tiszteli.

Erről így vall:

„Zempléni tájakon van a szűkebb hazám,
Ahol még a szél is muzsikál.
Hegyeken, völgyeken nyargal át a szél,
De a lankásokon megpihen, simogatón zenél.”

Szinte dédelgeti a tájat! Ezt a verset valóban meg lehetne zenésíteni.

Verseiben köszöntőiben hangot ad érzéseinek. Egyszerűsége, gondolati tisztasága egyedülálló! Az összes műve Isten dicsőítésére született. Könyvének nem is lehetne más címe, mint „A templom csendjében”.

Amikor az igazságot akarja kimondani, nem válogat az eszközökben. Szeretnék hinni az emberiségben c. versét így fejezi be:

„... Mert az egy akarat vezet a célhoz,
A hit ad erőt és vezet az Úrhoz.
Szeretnék hinni a tiszta igazságban,
Mennyben lakó én Istenem, óvj meg a sátántól!”

Jajkiáltásként hat e vers utolsó sora. Megérezte: rímbe szerkesztve „csupán” belesimulna a mondanivalóba. Így viszont az egekbe kiált!

Ha felkeltettem az olvasó érdeklődését, bátran keresse Rambács Istvanné /Juliska/ könyvét.

Leskó Imre

Édes Richárd: Az elkártyázott egyéniség /folyt./

Árpádban elmondhatatlan ellentmondás tajtékzott a kártyacsata közben, olyan vadul hullámzott a lelke, mint a háborgó tenger egy a végítéletet sejtető vihar közeledésekor. A játszma során dermesztően sokszor látta veszni a személyiségét, szinte már készült a démonikus detonációra, melyben ez az elnyűtt egyéniség-evő kirobbantja belőle a legkitűnőbb különlegességét. Aknamezőt látott minden lapban, robbanást minden pillanatban. Máskor meg azt hitte, ő ragadhatja meg a rémségben rejlő tulajdonságok tömlőcét, és kicsalogathatja a cellák csöndjéből azt a kincset, ami a legnagyobb íróvá tehetné. A siker e röpke susogásaiban a kártyalapok királyain virító koronák lebillentek néha a tulajdonosi koponyákról, a lehetséges győzelem szele csiklandozta, de hamar el is szaladtak tőle az érvényesülést sejtető szellemujjak.

Árpád már azt hitte, az aggastyán pillanatnyi megingásainak köszönhetően fogást találhat a tulajdonságok tolvajának kegyetlenül nagyképű kártyastílusán, de hamar kiderült, ezek a felvillanó örömök csak elröppenő gyönyöröknek bizonyulhatnak. Pokolinak és perverznek tartotta kártyapartnerét, ezt a titokzatos régiséget, aki olyan misztikus alakká rajzolódott Árpád képzeletében, mint a főkanyáját őrző jós Próteusz, a görög mitológia százféle alakot ölteni képes alakja. Árpád ellenfele, ez a misztikus matuzsálem is a változások varázsvesszejét hordja a lényében, mert a benne börtönlakóként busongó jellemek közül az éltes korú enyveskezű bármelyikbe belebújhatna, akármelyiket magára ölthetné. Míg Próteuszt Árpád az alakok és a külső átváltozások korlátlan uraként gondolta el, realitásbeli riválisát, a koros kártyást a karakterek kegyetlen kényuraként vonszolta elméje vetítősávjára. Árpád arra is emlékezett azonban, hogy Próteusz folyamatos alakváltásai ellenére sem bizonyult mindenhatónak: a Trójából hazatérő Meneláosz elkapta a déli hőségben sziesztázó szuperlényt, és megkötözte, hogy jóslásra kényszerítse ezt a világ egyenletében folyamatosan változó Poszeidón-fiút. Árpád is valami ilyesmire törekedett: a küzdelem közben végig azt a diadalmas délidőt kereste, melyen elkaphatná a vén metamorf szikkadt szalonnabőrét, láncra verhetné, és kicsalhatná belőle a hiperkreativitás titkát, a szuperírói képesség szelencéjére vágyott. Árpád a veszedelmes kövület Meneláosza akart lenni.

Többnyire a tolvaj taktikai húzásai uralták az ütközetet, hiába tűnt úgy az egyéniségért folyó harc elején, hogy megközelítőleg hasonló erejű lapokkal küzdhet egymás ellen a két dörzsölt zsugás. A szívtelen szívporlasztó már előre örült a diadalnak, démonian dévaj modorban dörzsölgette markos mancsait. Már szinte a nyelvén érezte az újabb egzotikus ínycsókás pikáns és fűszeres ízt, látta már a lélektani festményt, a mohó lakomát, melyen Árpád lényének legszebb grillhúsát falatozza fékeveszetten, elragódva a legínycsiklandozóbb lélekreszekben, ahogyan a gyűjtő szíve le a csotról a húst, hogy ezáltal örök önvesztésre ítélje.

Árpád megpróbált megfelekedni a helyi Mefisztó megátalkodott mosolyáról, és a verseny vége felé már csak a nyeresre összpontosított. Rést keresett a rosszfiú ráncainak és sátáni sáncainak átjátszására, csapdát akart ácsolni a csapdák csodamesterének, de a folyamatos pofára esések után ijedten döbbsent rá, hogy ez a meccs már elment, összezsugorodtak az ő összeomlása, tulajdonságainak elorozása felé tart, menthetetlenül, megállíthatatlanul.

– Bemutatom a tromfomat – ez bizony egy tök ász. Ezzel a főászommal leütöm a te kis tizededet, és láss csodát, megnyertem a játékot – mosolygott lélekre éhes mosollyal a metamorf – Sajnálom, de kezdődik a folyamat, mely során te üdítőitali minőségbe mész át, én meg szomjas szörnyeteggé, és a hörpölés végén te is különlegesebbé, olyan sima sráccá alakulsz majd át, koktélból szimpla klóros vízzé, mint az emberiség javarésze ezen a planetán. Ints búcsút az írói vénádnak, mert most arra ébredt étvágyam, jó lesz vacsorára, hogy lecsillapítsa az egyéniségre vágyó sóvárgásom lüktetését.

– Ne tedd ha még van valódi lelked! – ellenkezett a kétségbeesett Árpád – Enélkül semmivé leszek, senki és semmi vagyok, egy primitív élőlény, mint egy óriásamőba. Mihez kezdek magammal, ha megfosztasz attól, hogy másként lássam az életet, és a műveimben megoszthassam a gondolataimat másokkal? Megölsz, metamorf medúza?

– Késő könyörögnöd, megegyeztünk, a tulajdonságod tranzakciója máris megkezdődött – legyintett a lelkek börtönőre – Egy pénzautomatánál történő átutalás során az ügyfélnek mindig várnia kell egy kicsit, míg a gép kiszervirozza a kívánt dohány összegét, a mi esetünkben azonban nem kell várakozni, itt azonnal mozgásba lendültek a lélek kerekei. A csápok már elindultak, semmit sem tehetek. Hamarosan itt rotyog a lábasban a vacsorám, velő helyett ékszerként csillogó értékek, csont helyett csendességükben is csinos gondolatok, hús helyett a firkálásaid fenevadi atmoszférája. A kreativitásod kedélyvilágát kóstolgom. Már alig várom, hogy megcsócsáljam az alkotóképességed, mert igazi ínycsókának bizonyul, hiába hümmögnek és fanyalognak a kritikusok, a legyintésük mindössze légyipiszokkal válik egyenértékűvé, mert te tényleg zseni vagy – illetve voltál...

A folyamat másodpercek alatt játszódott le, de Árpád számára ez egy örökkévalóságnak tűnt. A szívószál olyan erősen feszült meg, hogy majdnem szétrobbant ez a mefisztói műanyagpálca, amit Árpád maga elé képzelt, hogy megértse a szörny természetfeletti tolvajlásának technikáját. A medúza szemében az élvezettől démoni szikrák szeretkeztek egymással. Árpád azt olvasta ki a metamorf tekintetéből, hogy a természetfölötti tranzakció gyilkos gyorsasággal történő támadása máris tépi belőle a kívánt tulajdonságot, kiradírozzák belőle a művészi szemlélet meseszöveg erejét, és nem menekülhet sehová, ezek az emberfeletti energiák mindenhová követnék. Szinte érezte, ahogy szeméből kiradírozzák a mítoszalkotó látásmódot, ahogyan agyából kiszaggatják a kreativitásért felelős területeket, és fájón üvöltött, mikor megsejtette, miként pusztítják módszeresen, lélektani légkalapácsokkal a művészi adottságait ajándékozó műutat, a szívét az eszével összekötő szellemi sztrádát.

Fizikai rosszullét környékezte, csaknem kiesett a székből, érezte, amint lényé meglékelése szétrombolja a személyiségét, énjének korábbi egységét. Büszkeségét azonban nem rabolhatták el tőle, mert a tulajdonságok tolvaja egyszerre csak egy jellemvonást áramoltathatott át a saját pszichéjébe, így a mélytengeri medúza harsány hahotáján felháborodva Árpád a kezében lévő öt lapot dühében és elkeseredett tehetetlenségében ellenfele arcába vágta, ezt ordítva:

– Legyőztél, lelkek falógepe, de nem adom meg neked azt az örömet, hogy az összeomlással dobjak desszertet a vámpírvacsorádhoz, inkább edd meg a lapjaid, ezek élesítsék fogaid!

A gonosz gurmant annyira meglepte Árpád merészsége, hogy elveszítette korábbi keménységét, önbizalma szétszóródott a falról lógó ventilátor erőtlen szellőjében. A megrázkódtatástól a nagyképű metamorf leengedte kigyúrt karját, és zakójának ujjából néhány titkos lap libbent elő a titokzatos módon megélénkült légmozgásban. Árpádban már akkor megfogalmazódott, hogy ez a szélmozgást a misztikus matuzsálemből menekülő tulajdonságok röpte okozza, de elnyomta ezt a gyanút, mert jobban izgatta a nagy szemfényvesztés rafinériája, mellyel a gurman emberek tömegeit taszította öngyilkosságba, összeomlásba.

– Szóval csaltál, falánk – vidult fel Árpád, megédesült melankóliával – Ezért vertél te le mindenkit mindenféle sportágban, ezért eszed mindenki speciális különlegességét, mert csak egy ügyes csaló vagy! Biztos a bowlingban is bundáztál, az ultiban úgyszintén. A golfban is gonoszkodhattál - nem kizárt, hogy minden fogadásos fondorlatodról elmesélhetjük ugyanezt. A fogadásunk nem érvényes, mert amit csinálsz, az nem fair, gurmankám, el a csápokkal, kiderültek a turpisságaid, csápos csaló! Vissza az énemmel, öklendezd vissza, ha egyáltalán tényleg el tudtál szipózni belőle valami morzsát. Szerintem kudarcot vallottál, mert jelenleg erőm teljében érzem magam, benned meg csupán egy szárnalmas, remegő vesztest látok...

Árpád nem beszélt a levegőbe. A leleplezéssel egy időben az idős szerencsejátékos éveket öregedett, ráncok rumbáztak arcára, tekintetében titánok rettenetes harca zajlott olümposziakkal. Szája lekushadt, mint egy haldoklóé, teste pedig olyan nyamvadttá nyomorodott, mintha az izmok elegáns hattyúként úsztak volna el alkatáról. Elszállt minden ereje, és a földre zuhant. Szíve szabálytalanul vert, az univerzális hazardőr tudta, csak percei lehetnek hátra. -Fellibbentetted rólam a fátylat, és úgy látszik, ezzel vége a vagánykodásnak – zihált a vén vajákos lassan, vontatottan – Mielőtt meghalnék, talán eljött az ideje a mea culpa másodperceinek. Tényleg szélhámos voltam és szószegő, egy pszicho-pióca, több nagyváros értelmiségének élőködője és tönkrevője, de úgy tűnik, a természet most visszavette tőlem azt a tudástömeget, amit az idők során a magamévá tettem. Kiszakadt a parttalan ismeret zsákja, amelybe rablott kincseim zsúfoltam. Gigász akartam lenni, legyőzni az időt is, de azt hiszem, most értettem meg igazán őt. Ez az istenség – hajszolás, ez a hatalmaskodás ... most megfizetted velem a tengernyi tudás árát. Ha túl sokat ravaszkodsz, a cinkelt lapokhoz hasonlóan a tested is meg lesz jelölve, de nem az örök élet szignójával, hanem egy rothadt citroméval, amit a végletekig kifacsartak. Az élet egy nagy játék, de ha túl sokat akarsz nyerni, akkor nagyot fogsz veszteni. Bocsáss meg, Árpád, remélem, képes leszel rá, és a többiek is...

Azzal mozdulatlaná dermedt, és többé nem szónokolt, nem győzködött senkit, hogy rakja rulett asztalra énje legértékesebb részét. Árpád nem tudta feldolgozni ezt a tragikus éjszakát, össze – vissza botladozott a kocsma belső helyiségei felé. Odabent rálépett a bajszos behemót lábára, akitől a személyiségek szélhámosa egykor a béketűrés képességét vette el, megalázta a bowlingban, majd agresszív állattá tette, a láncos kutyájává.

– Bocs – hebegte Árpád – Én igazán nem akartam...

– Semmi gáz, öregem – tette Árpád vállára kemény kezét az óriás – Azt hiszem, visszatért a türelmem.

– Ha te valaha normális leszel, Laci, akkor én meg fél áron adom majd itt a pálinkát – kacagott a molett merlot-mester, aki hirtelen humorérzékre tett szert, komorsága elillant.

A csinibaba pincérnő csábosan csillogó mosollyal nézett Árpádra, jelezve, hogy nagyon hálás neki valamiért. Ismét értelme lett a tükörbe néznie. Árpádot sokkolta az egész történet, és már éppen szólni akart a halálesetről, mikor eszébe jutott egy új novella ötlete, ami még talán a legszigorúbb kritikusoknak is tetszene.

/Vége/

Szegő András: Hadifogoly voltam Keleten /folyt./

Odessza

A hajónk a móló mellé állt, és rövidesen megkezdődött a frissen érkezett áru kirakása. Ezek az áruk mi voltunk. Az emlékezetem tárából már kikopott, hogy a kihajózás milyen sorrendben történt, de amikor mi következünk, szaporán sorakoztattak bennünket és váltogatás nélkül a rakparton ötösével kerültünk egymás mellé. Ott tiszták és fegyveres örök vártak ránk, akik a szállítmányt átvették. Akkor még nem tudtam, hogy azért vannak olyan sokan, mert különböző hadifogoly-táborokat képviselnek, amiből emlékezetem szerint tizenhat volt Odesszában. Mivel a hajóról ömlesztés szerűen rajzoltunk le, a parton pedig azonnal ötösével álltunk sorba, a korábbi baráti körök és más alkalmi kötelékek teljesen felbomlottak.

Kilométernyi hosszúságban álltunk és fokozatosan lötyögtünk előre. Hátunk mögött kellett a hely az új leszállóknak, messze előttünk pedig fogyni kezdett a sor, mivel onnan megkezdték az elszállításokat. Voltak táborok, ahonnan gépkocsival érkeztek az átvevők, de a közelebbiekre gyalogosan ment a feltöltés. Mi is így vándoroltunk végig a város néhány utcáján. A polgári lakosság közömbösen nézett bennünket, hozzá voltak szokva a látványhoz. A tengerparttal párhuzamos útra kanyarodtunk. Egyik oldalon lakóházak, a part felé eső oldalon pedig ipari üzemek sorakoztak. Egyszer csak előtűnt egy drótkerítéssel körülvett udvar és a menetünk ide kanyarodott. Az udvar hátsó részén barakképület, abban kétszintes fekvőhelyek, egy kisebb barakk épületében a konyha és a raktár volt elhelyezve, a bejárat melletti területen pedig a táborőrség tartozódási helye volt. Az udvar egy félreeső sarkában a fürdő és fertőtlenítő barakk állt, amelynek a kéménye érkezésünkkel is füstölgött. Ennek a végében helyezték el a latrinát, ami állandóan búzlott a klórmész szagától.

Az udvar közepe nagy és térszerű volt, ez alkalommal is ide sorakoztunk fel. Itt brigádokat alakítottak ki, érkezési sorrendben. A brigádvezetők a táborban már korábban itt lévő bajtársakból lettek kijelölve. A mi brigádunk vezetője egy őrmester lett, és milyen csoda, valamikor egy alakulatnál szolgáltunk.

Hódmezővásárhelyen a géppuskás század egyik szakaszának volt a parancsnoka. A korábbi fogolytársakból viszont egy sem került velem egy brigádba, de a tábor területén néhányan azért voltunk, de más-más brigádban, más-más munkahelyen dolgoztunk. A mi brigádunk kb. harminc főből állt és ennek több mint fele középkorú. A brigádvezetőnk nagy bajszú, jóízű beszédű székely ember volt. Ahogy a brigádszervezés megtörtént, folyamatosan fürödni mentünk. Előtte teljes szőrtelenítéssel estünk át, most már nemcsak a hónaljából, hanem a feje körül is lekerültek a szőrzetek. A borotválás után mindenkinek ritkítón világító kuglifeje lett. Néztük egymást és neveltünk. Könnyű szívvel lehetett megszokni, mert a környezetünkben mindenki kopasz volt, még az őrség is, csak a tiszteknek volt meg a haja, de az is rövidre nyírva. A ruháink egy vas vállfára kerültek – olyan volt ez, mint a strandok közös öltözőiben lévő, de némely táborban csak egy összeakaszthatós végű vaskarika volt – amit egy átadóablakon a gőzölő helységbe adtunk át, ahol egymástól lazán felakasztva átjárta a forró gőz: jaj lett a tetveknek. Amíg a ruhákban szenvedtek, majd elpusztultak a tetvek, addig mi is megfürödtünk. Valami csípős, bűdös, sárga kenőccsel kellett fürdés után bekenni az egykori szőrzetek helyét. Ezt követően fehérneműosztás következett. Mindenki kapott egy inget és egy gatyát. Ezek olyan méretűek voltak, hogy mindenki viselhette. Amelyik előzőleg egy nagy méretű muzsik tulajdona volt, az a soványabb méretű foglyon kétszer is körbe ért volna. A sereg lecserélt és megfoltozott fehérneműi voltak. Az ingek nem gombosak voltak, két-három szalagbárral kötődtek a mellen és a nyak alatt össze. A gatyák hosszú szárát később letéptük, mert kapcákat és zsebkendőket gyártottunk belőlük, ilyen ruhadarab ugyanis a táborban nem volt rendszeresítve – a táborparancsnok is a két ujját használta – és a bakancsba is tenni kellett valamit.

Mire megfürödtünk a ruháinkat is kidobálták egy tágas öltözőbe, ahol mindenki megkereste a sajátját, vagy ha nem találta, akkor felvette helyette a másikat, amit ha sikerült, akkor később a barakkban esetleg visszacserélgetett, ha a másikat sikerült e célra megnyerni. Amikor mi öltöztünk a másik oldalról a fürdőbe már új csoport került be. Ez a fürdési ceremónia ezt követően így zajlott éveken át, bármelyik táborban is tartózkodtunk. Ez nekünk nagy jelentőségű volt, nem is hallottunk többé tetvekről.

Fürdetés után vacsoraosztás következett, majd elfoglaltuk helyünket a számunkra kijelölt barakkban. A deszkapadozaton mindenki ott helyezkedett el, ahol akart. Egy főre kb. 40-50 cm széles fekhely jutott. Ha valakinek innen éjjel ki kellett menni a latrinára, visszajutni a fekhelyre csak hosszas fészkelődés útján tudott, mivel távozása után a sor egy-kettőre összezárt. Az alsó sorban éppen csak fel lehetett ülni, a deszka szőrös lapja állandóan a kopsz fejét dörzsölte, de aki felülre került, annak az elviselhetetlen bűzt kellett, hogy vállalja az egész éjszaka folyamán. A káposzta és krumpli bűze itt sűrített változatban voltak jelen. Időnként egyéni kívánságok alapján spontán helycserékre került a sor, a magasabbak az alsó sorban egy idő után elgémberedtek, meg olyan is volt, hogy a másik fekvőhelye hátha jobb az enyémnél. Egy barakkban 6-8 brigád helyezkedett el.

Külön világítása a barakknak nem volt, de az udvari térvilágítás beszűrődött az ablakon, ez elégséges volt ahhoz, hogy a helyünket megtaláljuk. Később ennél sokkal zsúfoltabb és sötétebb szálláshellyel is találkoztunk. Reggel iszonyatos ordításra ébredtünk. Valahogy így hangzott: „Kazána la bukatarija”. Ez olyasmit jelentett, hogy menni kell a konyhára a kondérokat kihordani, amiben a szétosztandó reggeli leves volt. Ezt barakkokként két ember cselekedte. Mire a kondérok az udvarra kikerültek, addigra a barakkokat is el kellett hagyni. A barakk brigádjai egy tömbben sorakoztak fel a számukra kijelölt kondér mögött és így kezdődött meg az ételosztás. Ezzel egyidőben a brigád vezetője felvételezte a kiporciónzott kenyeret és azt szétosztotta. A leves osztását a konyha személyzete végezte. Az osztókanál egy fa nyélre erősített hét decis konzervdoboz volt, amiből az odatartott csajkába a levest belemérte. A reggelinél nagy ceremónia nem történt, mert a levest mindenki a csajkából egyszerűen megitta, a kenyeret pedig útközben elharapdálta, vagyis a szájába betömte, attól függően, hogy mennyire volt éhes.

Aki nagyon meg akarta adni a módját, az igyekezett még ekkor az étkezés intelligensebb módját választani, de egy idő után leszokott róla. Itt mondom el, hogy táborként változóan a kiszolgáló személyzet és a foglyok közül kijelölt „parancsnok” más-más nemzetiségűek közül kerültek ki. Ebben a táborban románok voltak. Az odesszai tábornok többségében ez volt a helyzet. Ez azt jelentette, hogy valamelyik erőszakosabb, vagy katonásabb román tiszt, vagy tiszthelyettes volt a tábor fogoly parancsnoka és a tábor rendjéért, fegyelméért, tisztaságért ő volt a felelős. Bármit kellett csinálni, az őparancsnok őt szólította, az utasításokat megkapta, a végrehajtásról pedig már neki kellett gondoskodnia. Hálátlan feladat volt, de aki vállalta, annak bizonyára tetszett. Amilyen nemzetiségű volt a parancsnok, olyanokból tevődött ki a tábor kiszolgáló személyzete is. Szakácsok, szabók, cipészek, fürdősök, udvarosok, borbélyok ebben a táborban így románok voltak. Ennek a rendszernek a megfelelő nemzetiségűek számára sok előnye volt. Ezt az ételek osztásánál, valamint valamilyen pótelelem szerzést lehetővé tevő alkalmi munkára való irányításnál nagyon jól lehetett ezt tapasztalni. Nem beszélve arról, hogy a jobb bakancsok és ruhák ebben a táborban a románoknak jutottak.

Később sok odesszai tábor végigjártam, találkoztam magyar, német táborvezetőséggel is. Sok tapasztalat után azt kell mondanom, hogy a legelőnyösebb az volt számunkra, ha a tábor németek igazgatták. Az elosztások igazságosságát és a pihenő idő nyugalmaát ők tudták legjobban biztosítani. Gondos számolás után, ötösével kisorakoztunk a kapun és brigádonként ór kíséretében útba indultunk leendő munkahelyünkre. Ebből a táborból legtöbb brigád egy ekegyárba igyekezett. Legalábbis mi ekegyárnak hívtuk, mert azok az üzemek, ahol mi dolgoztunk ekéket gyártottak. A gyár a táborral szembeni oldalon, attól pár száz méterre volt csupán. A gyárat az úttal ellentétes oldalon a tenger határolta, attól nem is volt elkerítve. Szabadon lehetett látni a végtelen tengert, és ezt a későbbiekben is megünne nélkül folyamatosan csodáltam. Az üzemünk is a víz partjához volt közel, a csarnok végén arra az útra jártunk ki, melynek másik oldalán már a parti homokba léphettünk bele.

/folytatjuk a következő számunkban.../

Bari Gábor: Télvégi reggelen

Hó szállong gyéren a fehér tájon,
madár dalolgat a nedves ágon.
Fehérbe téved az erdők lába,
jácintfej leskel a rózsafára.

Hópihe landolgat ráérősen,
szelecske segít, hogy ereszkedjen.
Fűszálon billeg, mint csöpp pillangó,
harmatként csillog a kelő naptól.

Ott ragad szemem egy formás testen,
lopva pihen két ringó mellen.
Szerelem nem dülja éjszakámat...
Fáradt szél tépdés, mint száraz ágat.

Barna András grafikája

Bozók Ferenc: Naphimnusz

Az éj ölén is hinni Őt
és nem remegni, hol van,
a csillagok bevert szögek
a végtelen plafonban.

De űzi már a Napkorong,
hasadnak éji vásznak,
csörögve hull a sok szöge
lidérces éji láznak.

Ma tarka gyík leszek talán
ki szikloldalón van,
ma Napba nézni untalan,
ma hinni Ehnatonban.

Dr. Gaál Ernő: Jön a tél

Bundát ölt őszapó szomorú magára,
Kopár földön botja biztos támaszt keres.
Reszket és hasogat vékony lába szára,
Öreg, szelíd arca csípős szélből veres.

Végig néz utolszor az elhagyott tájon,
Szeméből a sós könny gördülve kicsordul.
Nincs szíve, kinek a búcsúzás ne fájjon:
– Hiába, az idő téliesre fordul!

Tétován csüggedez... topog elmenőben,
Majd megáll, mint fejfa éji temetőben.
Nem mozdulhat: száguld már vad váltótársa:
A jeges büszke tél, – hogy halálba rántsa!

Jeney András: Mert úgy szeretett

Karácsonyesti igehirdetés Bodroghalászbán

Csillagtüzekből hópelyhei szállnak,
Paplant elibéd önmagából terített.
Talpad alatt kristályok fényei fáznak -
Téged az Isten akkor is úgy szeretett.

Nem kérdi, ki vagy, nem érdeklí, ki voltál:
Fehér, fekete, hűtlen vagy elfeledett;
Tán koldulsz, tán gazdagon pénzed az oltár –
Úgy, ahogyan vagy, tégedet úgy szeretett.

Megtaposhatod hóban az arcát,
Káromolhatod – akár templomba menet;
A sárból is simogató szeme néz rád,
Mért nem látod, hogy mindig is úgy szeretett?

Úgy szeretett, hogy bölcső a jászol;
Meghalni oda, éretted született.
Golgotakín az övé, ám soh'se vádol,
Mert a keresztfán függve is úgy szeretett.

*

Csodaerdőben járva vársz a csodára.
Prímhegedűre istállószalma helyett;
Parancsot akarsz, legyen kardkoronája! –
S az Isten csendben, szelíden, úgy szeretett.

Szóljon bár, sterilen, Händel Messiása –
Nem érint. Zengő érc csak, pengő üzenet;
Egyszerű kórusok szíve szavára
Beleborzongva megérzed: úgy szeretett.

Bárhova lépj már, tiszta a lábad;
Nyomában a sár, nézd, hószínű lett,
Félelem elmúlt, könnyed is szárad,
Téged az Isten, bárki vagy – úgy szeretett.

K. Fekete István: Ördögszekéren jár a szél

Ördögszekéren jár a szél,
Szelek szárnyán pici tollpihék,
S fák lehulló virágszirmai,
Mint a sírhantok hervadó virágai.

A minden évben megújuló természet,
Nem csap be sohasem?
Mint virágport a méhek,
Cipeli terhünket.

Tavasszal vet az ember,
Nyáron a nap gyümölcsöt érlel,
Ősszel sok fürge kéz szüretel,
Télen az Isten hópárnával takarja a földet.

Domahidi Klára fotója

P. Vargáné Mohácsi Kinga: Egy fényes csillag

Egy fényes csillag
szállt az égre
a kised Jézus
jövetelét hirdette.

Megszületett a Megváltó
Isten drága Fia,
ki egyszülöttét elküldte
a bűnös világra.

Megváltóként jött a földre
ki értünk halt kínhalált
bűneink bocsánatára
áldozta fel Önmagát.

Németh Tibor: Karácsonyi boldogság

Erre járt,
egy angyallány.
Te voltál,
tündököltél, mint megcsókolt oltár.

Jégezüst lett
az utcák élete,
párbaszökött utunk topogó lábnyom,
hóspikás házakban az otthon-melegek
csillagot cipeltek.

Menyasszony fenyőn,
lehullott szép pihék.
Ho Inapi fényét
mi fogunk vigyázni,
ahogy a napot,
s az utat tévesztő sokezer csillagot.

Rambács Istvánné: Édesanyám frissen sült kenyere

Visszaemlékszem a régi, szép időkre,
Mikor édesanyánk a kenyeret sütötte.
Mennyi aggodalom, mennyi fáradozás,
Mert a kenyérsütés maga a szentírás.

Vajon jól csináltunk minden munkálkodást?
Jó volt-e a kovász és a dagasztás?
A kemence jól volt-e kifűtve?
Emlékszem, ahogy anyánk a lángost kivette.

Mi, gyerekek, hogy' vártuk ezt a percet.
Soha, azóta nem ettem ilyen fenséges eledelt.
Kisült a vakaró, a cipó. Anyám széttörte úgy melegébe.
Végül nagy, gömbölyű kenyerek sorakoztak rendbe.'

Ünnep volt a családban minden kenyérsütés,
Szívünket boldogság töltötte el.
Megvolt a betevő, a drága falat,
Illata szétáradt, bejárta kicsiny falunkat.

Mohácsi Józsefné Zsóka festménye

Mohácsi Józsefné Zsóka: Nyitott szívvel megemlékezve

Roland egy dinamikus, magas, jó megjelenésű, becsületes és emberséges egyéniség volt. Megállt a Királyhágón és még egyszer gyönyörködve körbenézett búcsúzóul, még mielőtt beszállt volna a kocsijába.

Erdély szépségét nem tudta elfelejteni soha, pedig már 20 éve Magyarországon élt. Az erdőt, a virágos mezőt, a nagy hegyeket a hatalmas juharfákkal, az itt-ott felbukkanó tiszta forrásokat, a körülöttük óriásira nőtt fűvet, rekettyét, vízililiomot. Egy nagyot fújt és beült a kocsiba, elindult Kolozsvárra.

A kocsi üléséről, ahogy félretolta az Enciklopédia Britanica egyik kötetét, arra gondolt, hogy a szenvedést a reménytelenség tartja életben, akár csak őt.

A városba érve az első ismerős, akivel találkozott egy székely, parajdi fiú volt, régi osztálytársa, egymás mellett ültek az iskolában. Roland az öröm és a könnyes üdvözlés után bement Gergő barátja vendéglőjébe.

– Légy a vendégem! – invitálta a rég nem látott barát – Na meséld, mi van veled, hogy kerülsz ide? Megváltoztál, olyan úriember féle lettél. Annyit tudok, hogy Budapesten élsz.

– Nos Gergő, emlékszel-e Bodulescu román tanárunkra? Tizennégyen voltunk csak magyarok az osztályban, és hogy gyűlölt minket...

– Hogyne emlékeznék a vénemberre, most olyan 75 lehet.

– Emlékszel, hogy ki akarta belőlünk ölni az önbecsülést, magyarságunkat...? Állandóan kiabált velünk, rossz jegyeket adott hiába jól tanultunk.

– Emlékszem bizony a gazemberre, megpofozott egyszer, mert magyarul beszéltem. Azt mondta, hogy ha román kenyeret eszem, akkor románul is beszéljek.

– Tudod-e miért jöttem Kolozsvárra? ... Megakarom őt keresni.

– Te bolond vagy! Mit akarsz a vén bocskorostól?

Roland felugrott:

– Köszönetet akarok neki mondani.

– Na jó, de miért?

– Hát soha nem tudom elfelejteni azt amikor megkérdezte az osztálytól, hogy kinek mi a terve az érettségi után. Román társaink négy kivétellel mind egyetemre akartak menni. A magyarok közül senki sem állt fel, ezért én jelentkeztem, hogy mennék az egyetemre. Emlékszel... emlékszel, hogy megszégyenített?

Roland megitta a kávéját és sokáig csak nézte Gergőt.

– Azt mondta gúnyosan: te egy magyar vagy, te soha nem fogsz egyetemre járni, te csak egy magyar vagy, te nem oda való vagy! ... Még most is ökölbe szorul a kezem attól a megaláztatástól, attól, ahogy az osztály román fele röhögött rajtam. Gergő az asztalra csapott.

– Mi mind veled éreztünk. – Az ablakhoz rohant. – És te ennek akarsz köszönet mondani? De miért? – Kiáltotta. Roland intett a kezével, hogy üljön le.

– Ház figyelj te forró vérű székely góbé! Akkor hazamentem megalázva és elpanaszoltam a történeteket a szüleimnek. Édesanyám a drága – aki igen vallásos volt – lecsendesítette a szívem és azzal biztatott, hogy érettségi után áttelepszünk Magyarországra, és a tanár úr szavai serkentően hassanak rám az egyetemen. Bizony, bizony sok nehézség és megpróbáltatás várt rám az egyetemen.

– Hát sikerült egyetemre kerülnöd?

– Óh igen. De gondolhatod: román gimnáziumból a magyar orvosi egyetemre kerülni mit jelentett... sokszor abba akartam hagyni, na meg édesapám halála után idegen országban özvegy édesanyám mit kínlódhatott a tanítgatásom miatt... de a hat év alatt végigkísértek a román tanár szavai, serkentett, meg akartam mutatni a világnak, hogy azért mert magyar vagyok még elvégezhetem az egyetemet.

– És hogy sikerült?

– Most Budapesten egy nagy kórháznak vagyok egy köztisztelőnek örvendő főorvosa. Édesanyám biztatása és a tanár úr szavai segítettek nekem. – még hozzátette – „akik Istenre, és nem az indulataikra hallgatnak, minden a javukra van.” Most már indulok is, hogy megköszönjem a tanár úr gúnyos, lenéző szavait, megmutatom neki a diplomámat, hogy magyar létemre sikerült helyt állnom a világban. No Isten áldjon drága Gergő barátom, egy kedves mondásommal búcsúzom most tőled: „soha ne aggódj, és ne indulatoskodj, mert az aggodalom nem tünteti el a bánatot, a bajt, de elveszi a ma erejét!”

Mohácsi Józsefné Zsóka festménye

Z. Farkas Erzsébet: Szemed villanó sugara

Uram! Arcod mogorva kifejezése megijeszt. Mit tegyek, hogy derűsebben lássalak?

Hidd el – nap, mint nap teszem a dolgomat. Azokat a tennivalókat, amelyek gondolataimba ivódtak. De úgy érzem sok. Nagyon sok munkát raksz a vállamra. Egyedül nem bírom. Félek. Azt mondod itt vagy velem? Nem kell szavakba öntened. Érzem jelenléted. Fogod a kezemet. Együtt írunk. Főlnézek Rád. Látom szemed villanó sugarát. Uram! Arcod mogorva kifejezése újra megijeszt. Mit tegyek, hogy derűsebbnek lássalak? Hidd el! – igyekszem. Minden nap imádkozom Hozzád. Miért nem segítesz abban, amire kérlek? Most is – sietnem kell. Lapzártá előtt meg kell írnom egy cikket! El kell mennem egy könyvbemutatóra! Meg kell látogatnom beteg barátnőmet! Közeledik az írótabor időpontja, készülnöm kell! Jönnek haza gyermekeim, sütnöm, főznöm kell! Mindig csak tenni kell...

Sietnék... Hol vagy Uram? Nem segítenél? Nélküled nem érek tennivalóim végére. Észre sem vettem, hogy nem vagy itt – elengedted a kezemet. Megállok. Fáradt vagyok. Jólesik megpihenni. Amíg várok Rád, dúdolgatok...

„Az Úrral kötött szövetség szent, örök barátság! - A bajban, kínzó magányt, friss erőt bocsát rád. – Itt van az Úr, énekeljünk örömmel, örömmel...”

Végre utolértél. Nyújtom a kezem. Fogd meg. Szükségem van Rád. Oly sokszor megígértük már egymásnak, hogy sohasem hagyjuk cserben a másikat! Emlékszel? – akkor is... ott... Egerben... – azon a cursillós zárón, amikor könnyekkel küszködve vettem kezembe keresztedet? Meghatottak bátorító szavaid: „Szeress engem, úgy ahogy vagy!” Akkor mosolyogtál. Zsigereimben éreztem. Uram! Arcod mogorva kifejezése megijeszt.

Mit tegyek? – Hiába csukom be szemeimet, akkor is látlak! Hiába hívlak! Kinyújtott kezeimet nem szorítod meg. Nem segítesz nekem. Mi történt Veled? Talán bántottalak? Biztosan nem adsz elég időt ahhoz, hogy lassabban menjek! De így sem győzöm egyedül a sok munkát! Nem segítesz. Hiába hívlak?

Uram! Arcod mogorva kifejezése megijeszt. Mit tegyek, hogy derűsebben lássalak? Megpihenek. Megvárlak, bármikor bukkansz is elő. Kitartó és türelmes leszek. Az idő megvár. Átgondolom tennivalóimat. Sorrendbe rakom. Megvalósításukhoz úgyis meg kell, hogy várjalak. Nekem van időm. Még mindig adtál nekem. Uram! Mosolygós arcod jókedvre derít. Itt vagy újra! Tudtam, nemhiába számítok Rád. Kinyújtom kezeimet Feléd. Szemed bátorítón villanó sugarában végre észreveszem: Krisztus számít rám! „Tudom kinek hittem, s biztos vagyok benne.” (2Tim 1,12)

Domahidi Klára: Falak között

Felhők takarták a csillagokat, a csonka hold alig pislákol. Tapintani lehetett a sötétséget. Délután esett az eső, kerülgettem a pocsolyákat. Gyergyócsomafalván már megszokott, gyér utcai világítás miatt lassan és óvatosan haladhattam, nem akartam megcsúszni a sárban. Jól ismertem az utat, bár a gödrei minden esőzés után változni szoktak. Odaértem a kapuhoz. Már fél éve, hogy zárva tartják, azelőtt mindig tárva állt a vendégek előtt. Kulcs híján átmásztam a nagy székelly kapun. Nem várt senki. Még kutya sem ugatott. Csak a szél susogása törte meg a csendet. Itt már nem lakik senki.

Nagyszüleimet tavaly elkísértük az örök nyugvóhelyre, s itt csak a hiányuk maradt. Meg a régi ház, s benne a bútorok. A falon még ugyanott álltak a képek, az asztalon nyitott fotóalbum. Még ketyegett a falióra, forogtak a mutatók, jelezték az időt. Teltek a percek, s bennem nyitott, megválaszolatlan kérdések sokasága tolokodott elő. Ki adhat választ nagyapám helyett?

Miért mulasztottam el oly sok mindent megkérdezni, amikor még lehetett volna? Azt, hogy milyen volt, amikor a II. Bécsi döntés értelmében újra Magyarországhoz tartozott a Székelyföld? Majd harcolni 1944-ben, s öt év múlva hazatérni az orosz fogságból a szülőfaluba, újra csak Romániába? Talán beszélnek majd a frontról és hadifogságból írt levelek, amelyeket nagymamám gondosan összegyűjtött és őrizgetett évtizedeken át. Most felkutattam a szekrény mélyén. Sok levelet találtam, mivel nagyapám nem dohányzott, s minden kapott szál cigarettát elcserélt levelezőlapra. Azon adott hírt az otthoniaknak, hogy még él, és várja a viszontlátást. De az alaposan cenzúrázott sorok nem tudósíthattak a háborús helyzetről. Nem idéztek fel fegyverropogást, lövészárkot, erőltetett menetet, sem ágyúdörejét. De tükrözték a lelkiállapotot, melyet egy fiatal férj érzett a távolban maradt felesége iránt, aki éppen gyermeket várt. A féltést és aggodást, az örömet, hogy Éva lányuk megszületett, s a fájdalmat, hogy már majdnem öt éves volt, mire először a karjaiban tarthatta elsőszülött gyermekét. Egyszer régen, Évivel, az unokahúgommal megtaláltuk ugyanezeket a leveleket, de akkor nagyapám nem engedte, hogy elolvassuk. Pedig nagyon kíváncsiak voltunk, de soha nem mertünk szembeszállni az akaratával. Most már nem tiltakozhatott, és én úgy lapozok a levelek között, mint ahogy hívó ember forgatja a Bibliát. Már nagymamám is csak gondolatban kérdezhetem meg, hogyan viselte azt a másfél évet, amíg semmilyen hír sem érkezett férje felől.

Milyen hálás lehetek, hogy nekem már nem kell átélnem háborút, s a szülőföldem ide-oda csatolását, és a kisebbségi sorsot. Bár annak fájdalmát még ma is viselik a székellyek. Erről is sokat mesélhetnének e falak. Majd jönnek mások, megtöltik élettel a szobákat, de nekik egészen mást jelent majd ez a ház és ez az udvar. Lehet, hogy lebontják a nagy, kettős gémeskutat, s építenek helyette újat. Felújítják az épületet, megújulnak a falak. Talán az előregedett székelly kaput is szétbontják, hátul a csúrt, a kiszolgált fakerítést. Számunkra nem marad más, csak az emlékek, néhány fotó, és sok megválaszolatlan kérdés, amelyet nem tettem fel időben. Örökre elkéstem.

Szabó Sándor: Őszi hajnal

Halovány holdsarló
szeli a gomolygó felhőket
a tétován pislogó
csillagok ölében.

Sűrű cseppeket izzadva
csorbul az éle,
szikráit szórva
villám szökken az égre.

Fel-felvillan a táj:
a büszke templomtorony,
a rozsdás gesztenyefák,
a lúci vasútállomás.

Vonat fűjtat dühösen,
marja a síneket,
a peronon fáradt emberek
széttépett álmaikon keseregnek.

Szalay Anikó: A hóember

Gyúrjad, gurítsd a hógolyót,
Így hizlalod Fehér Apót.
Hatalmas pocakja, nevető szája,
van piros orra, széngombos kabátja.

Nyakában sállal állja a hideget,
Seprűvel kerget vad északi szelet.
Fején vödörkucsma, úgy áll méltósággal,
Madársereg keresi, hogy mit rejt vacsorára.

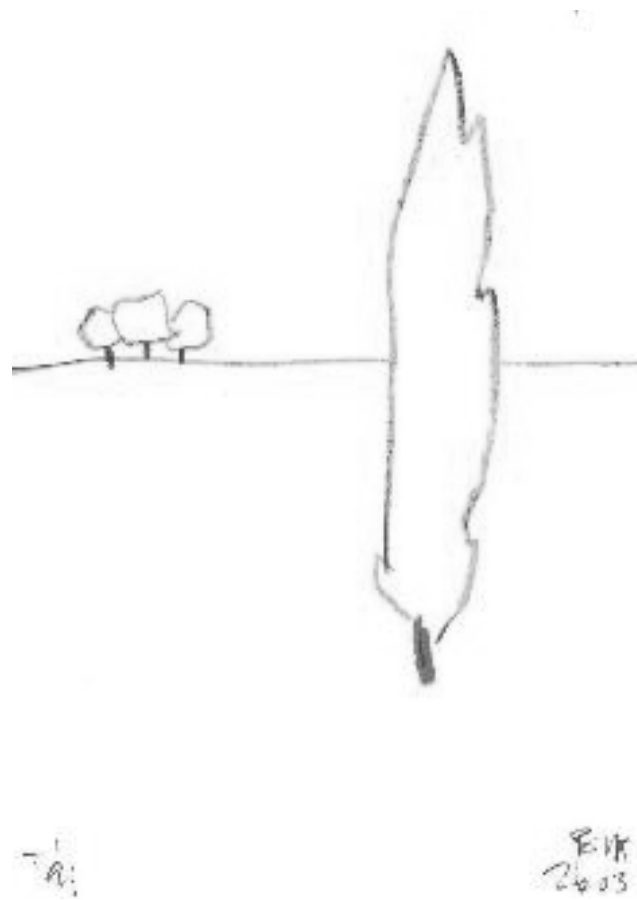
Cinke csipegeti, harkály nézegeti.
Mi ebben a furcsa? A répát szeretik!
Szemtelen verebek dobolnak kobakján,
s észre sem veszik a lopakodó macskát.

Hej, csinnadratta, micsoda egy ricsaj!
Én lennék tán az étkező nagy asztal?
Huss, repüljete vendégeim innen,
E támadó cirmosra kalapom emelem...

Csörgés és nyávogás... Vajon ez mi lehet?
Cicalábon forog, táncol a felelet!

Sélley Attila: Isten

Szellemed jő.
Te vagy a hó.
Fehér.
Te!
Rajtam a csillagok,
Én az ágyon
Várom a szóban remélt
Testet öltő
Szellemet.

*Bor István Iván grafikája**Varga István: Ősz végén*

Megvénült már az ősz.
Sárágyában pihen.
Rozsdás testén télkirály.

Erdő száljai közt a csősz,
dolgaihoz híven,
tapogató ködben botorkál.

Számon tart,
s fejből mind,
mint gyűrűi a fákat:

Mennyi az őz, a gally,
vágott fa odakinn,
mennyi az élelem, az állat.

S kinn a szélen, tó szuszog.
Avarra ölt partja nyelvet.
S mint makacs napfény a jégre,
egy vadkacsa pár totyog.

Barna András akvarellje

Z. Farkas Erzsébet: Kuporgó december

Hópelyhekben alászáll a délután.
Évezredes mozdulatával
fehérre festi
a decemberi táj kuporgását.
A fenyők hósubában állnak
az utcák fölött.
Jeges suhogású csillagfény
villan az ágak hegyén.

Hópelyhekben alászállt a délután.
Évezredes mozdulatával
reményt adott
az elősiető éjnek.
Valaki megérkezett.
Olvadni kezdtek a
didergő lelkek jégcsapjai.
Megenyhült a világ!

*Csata Jenő festménye**Horváthné Demény Zita: Az ősz színei*

Melengető napsugár,
az arca már halovány,
forró leheletét az ősz,
mint puha pihe a messzi honba hinti.
A szellő táncát lejt,
megborzolva a vén diófa leveleit.
A fűben tücsök muzsikál,
kísérője a zizzenő kukoricaszár.
A fecskék már régen útra keltek,
apró fészkeik kihültek,
s a távolban otthont keresnek.
A fák színes ruhát öltöttek
s galagonya mosolyog,
kalapját emelve.
Hirtelen szarvasok bőgése
töri meg a csendet.
Csatazaj, agancsok ütköznek,
s viadalt fúj leheletük
az erdő tisztásain.

László Klára: Kerestelek...

Kerestelek..., végre megleltelek...
... hófehéren a sötétben...!
S jött a sugárzó érzélem...,
Ízlelgettelek... képzeletben!
Kerestelek..., vágyaimmal ékesítve,
... titokban lelkembe rejtve...,
S izzottak a koncul vetett érzelmek,
... és hősként tarolt a szerelem!
Kerestelek..., álmokon... átlebegve...
... s hajnalt simogató éjjel...
Áldva a sorsot... ezerszer...
... elhozott téged nékem!

Tamás István: Lobban a tűz

Házak ereszén jégcsapok csüngnek
jégvirágos ablakokon, kiszűrődő fények.
Meleg kisszobában lángra kap a remény
szerelmes dalt hoz messziről a Szél.

Kandalló ajtaján fellobban a tűz
parányi könnycsepp az arcomra gördül.
Játszik a fényárnyék, kedvesen velem,
forgolódok ágyamban, nem találok helyem.

Álmaim szállnak, repülnek messzire
vágyakozásom nem győzi soha semmi le.
Szerelmes dalt hoz messziről a szél,
sejtelmesen lopakodik közelebb az éj!

Merre vagy hol jársz? Kereslek mellettem.
Ablakom alatt a szél dalol kedvesen.
Kandalló ajtaján fellobban a tűz,
könnycsepp az arcodról enyémre gördül.

Látom a fényben leomló hajad
érzem tested melegét, ajkam ajkadra tapad.
Lobban a tűz egyre hevesebben,
szerelmem felhevül nedves
remegő testedben!

Simon M. Veronika festménye

Domahidi Klára: Erdei tesz-vesz manók

Olyan kicsi e házikó,
mint egy aprócska ládikó.
Jól elrejtí gombakalap,
megtalálni nehéz falat.
Lakja három kismanó.

Az erdő művésze Vince,
mintákat fest a lepkékre.
Madarak tollát színezi,
virágok szirmát hímezi,
keze nyomát őrzi rét.

Bence ébreszti a Napot,
előhív sok-sok csillagot.
Néha üstökös is kerget,
útjára indít vad szelet,
felhőkből könnyet fakaszt.

Ignác erdei könyvelő.
Felírja, mennyi az eső.
Számlálja reggel harmatát,
csobogó patak halraját,
s mennyit nőtt a lucfenyő.

Mikor csend borul a tájra,
rázuhannak szalmaágyra.
Vince színes felhőket fest,
Bence hulló levelet szed.
Álmodnak a kismanók.

Farkas Eleonóra: Új év

Múlik az év első napja,
piros öröm zúg át rajta.
Mindenkire móka vár...
Mit rejtesz még január?

Viháncoló jókedveddel
szembenézni fél az ember...
Ez is a múlt év fia;
jöhet újabb galiba!

Így vonul el szépen, sorra,
létünk köti egy csokorba:
mosolyát és könnyeit,
ólomlábú tetteit.

Tűnő remény ha szétfoszlott,
hited megint szárnyat bontott.
Bízol szóban, s furcsa mód
elvezítéd a valót.

Fogadások, nagy ígéret...
Önerőből el nem éred!
Kapaszkodj az ÉGBE föl,
bármilyen érhet, le nem tör.

Fetykó Judit: Adventi tűnődés (Kaskötőnek)

Lassan Advent első hetének közepére érve
megrohan számtalan múltbéli karácsony emléke.
Kint a hó néha pilinkélget, s el is olvad nyomban,
fenn a hegyekben már talán megmarad szín-nyomokban,
s az emlékek egyre jönnek, mint messzi, vágyott árnyak,
reményt adnak régi fénnel homályos téli tájnak.
Összehajol kopár dió, orgona, tamariszkusz,
ágaikon a hajnali dér, mint a csipke-mirtusz.
Hajnaltól Rorátéra harangoznak, a hang telve
bizakodással, s míg beleérünk a fény-ünnepbe
átitatódik a jelen a múlttal. Kapaszkodom:
s fog, ölel sok régi, emlékkép-tükör karácsonyom:
hajnalonta belesett a későn kelő téli nap,
megcsillantak a fenyő díszein a fénysugarak;
gyermekként még hittem: elég csak behunynom a szemem,
és mindjárt ott leszek –, ott, és igen, az már Betlehem...
Hol van már az igazi jászol, hol a csillag fénye,
s beengednének-e oda, időben visszaérve,
vagy csak a jámborok, a hívő mágusok, királyok
kiváltsága betérni, meglátni, mit a pásztorok?
– Kiutasítjuk házunkból, magunkból barátunkat,
s az eltérő hitekbe zárjuk végleg önmagunkat –
hol az az istálló, hová lett, hol a jászol,
s miért tűnt el a semmibe a három király, pásztor,
– felmerül számtalan hiánynak fojtó gondolata,
én, te, magunk akarjuk: legyen mindenki egymaga.
Csöndben fordul az év, hozza az ünnep üzenetét,
neked fényünnep, szilveszter konfettis éji képét,
nekem a születés s vele a szeretet reményét;
tudom; mást gondol, mást hisz, távolságot tart a másik,
– mindenki maga hitében ön-igazára vágyik –,
ám ezekben a hetekben naivan váraozom;
és gyermeki hittel most, ma megint hinni akarom:
ilyenkor, ebben az adventi előkészületben
megolvad a harag, a dac a távoli szívekben
s összerezegnek csak egy napra, egyetlen estére
az évvége, a fény, a karácsony szép ünnepére.
Ismét hó pilinkél, változnak kint egyre az árnyak
sejtelmes formát adva az egyhangú téli tájnak;
valahonnan diós-mákos kalács illatát érzem,
csak az emlék, a régi, az csalt meg, megint, egészen...
Várok. A nap egy pillanat, s végtelen csoda-várás,
jön egyre jön a tél, ünnep, s vele a napfordulás.
„Távoli tájban, abban a házban gyógyíts meg hited,
karácsony éjén, napforduló éjén magadért teszed.” –
írom üdvözlőlaponra. És kint a hó megeredt,
fehér tél-varázssal, hó-paplanba von várost, teret,
kristályból szőtt fehér dunyha alá van a táj bebújva,
karácsony jön, évfordulás, elmúlik s fordul újra.

Somossy Katalin: Újév

Elszállt újra egy év,
tele kínnal, keservvel,
kevés örömmel,
mégis oly hirtelen
rohant át felettünk.
Éjfélkor esztendőt váltottunk,
pezsgővel koccintottunk,
Himnuszt énekeltünk,
szemünkben könny csillant,
szívünkben a megkönnyebbülés:
ezt is megéltük!
Szívünkben félelem is,
mit hoz az új év?
Jobbat,
szebbet,
vígabbat,
boldogabbat,
egészségesebbet,
rosszabbat,
rútabbat,
búsabbat,
boldogtalanabbat,
fájdalmasabbat?
Örömkönnyes,
Könnyörömes
Szilveszter éjjele
csendjét vidám dudaszó
hasítja, víg kacaj
hallik.
Örülünk, hogy egy évvel
öregebbek lettünk!
Kacagjunk,
szívünkben éljen a remény,
hogy az új nem lesz talán olyan kemény,
mint a régi,
mit felvált az új!

Leskó Imre fotója

Mohácsy Donát Csaba: A te szemed

A te szemed lehet
ütés vagy simogatás,
lehet szeretet,
de lehet gyűlölet is,
lehet csend és hallgatás,
lehet öröm és bánat egyaránt,
lehet egy gondolatjel,
de lehet a könny a könnyel,
vagy a végtelen a végtelennel.

Lászkó Erzsébet festménye

Lukácsné Emmike: Fáznak a fák

Szomorúan nézem erkélyemről,
a hegyoldalon fáznak a fák.

Levették még ősszel a divatos ruhát,
bíztak abba, hogy kapnak fehér ruhát.

Sajnos a fehér ruha nem érkezett meg,
a fák hiába várták,
nem rázta a jó öreg télapó a fehér szakállát.

Zörgő ágait a nagy szél ütögette,
ők türték békével, ezt a sors rendelte.

De bízunk benne, jön a kikelet,
kezdenek rügyezni, élni, új ruhát ölteni.
Nem szomorkodnak már,
tudnak boldogok lenni,
fehér ruha helyett gyönyörű zöldet ölteni.

Pompáznak a fénybe új erőre kapva,
sok-sok boldogságot, nyugalmat adva.

Már nem nézem szomorú sorsukat,
lelkembe békét hoztak, nyugalmat.

Emberek! Ne bántsátok a fát, ne törjétek le ágát, virágát.
Védjétek, óvjátok minden hajtását,
mert ők azért vannak, hogy az embert szolgálják.

Gyönyörűséget hoznak életünkbe,
hálából őrizzük meg az utókornak őket.

Szabó Zsolt: Szenteste

álmosan pislákoztak szemeim
a karácsonyfa fényeit nézve
ezernyi álmot láttam a színek
múló árnyékában felidézve

a jelent s múltat majd a jövődöt
vélttem elsuhanni a sötétben
figyelő tekintetem nem pihent
ébred álmodtam mint a mesékben

Varannai Margó festménye

Székács László: Angyali gyertyák

önts minden élőnek gyertyát,
egy szálát, életét,
lobbantsa fel a születés,
fényükben robogjon a Föld

önts minden élőnek gyertyát,
kanóca legyen szelleme,
lángjában táncoljon öröme,
róla búja semmivé sercegen

önts minden élőnek gyertyát,
lélek lángjukból glóriát,
értünk megváltó tisztulást,
megszületett a betlehemi láng

Kedves Olvasó!

Következő rendelési határidő: 2008. március 1.
Következő lapzártá: 2008. március 22.

Emlékeztető!

– 2008. január 10-én, február 15-én és március 13-án alkotóműhelyt tartunk Miskolcon, 15 órától.
– 2008-ban a rendes Közgyűlés április 10-én lesz a Civil Házban 15 órakor.

Programjainkra mindenkit sok szeretettel várunk!

Simon M. Veronika festménye

*Áldott Karácsonyt
és ihletben gazdag
boldog új esztendőöt kíván*

a Szerkesztőség

és a MAIT tagsága

Hír-telen

Hírlevél az alkotóművészetek szerelmeseinek

Kiadja a Magyar Alkotók Internetes Társulása
Közhasznú Egyesület

Felelős kiadó: Szabó Sándor, a MAIT elnöke

Főszerkesztő: Szabó Zsolt

Szerkesztők: Domahidi Klára, Édes Richárd,
Szabó Sándor és Varga István

Szerkesztőség: 3565. Tiszalúc, Hunyadi u. 20.

Honlap: <http://mait.in.i.hu>
E-mail: mait@freemail.hu

Megjelenik az NCA támogatásával